

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И
СТРУЧНА СЛУЖБА ВАЉЕВО**

**Бирчанинова 128 А, 014/3519-390, 3519-391
e-mail: pssvaljevo@open.telekom.rs**

**Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
Сектор за рурални развој
www.psss.rs**

Билтен бр. 6

Ваљево, 11.06.2012. година

Назив билтена: Актуелни савети из пољопривредне
производње за месец јун

Садржај:

- Берба малине;
- Заштита маалине од сиве трулежи плода.

Аутори:

Дипл. инг. Драгољуб Драгојловић

Дипл. инг. Весна Јанковић

Тираж:

350 примерака

БЕРБА МАЛИНЕ

Воћаре – малинаре у наредном периоду очекује веома одговоран и тежак посао, а то је берба малине.

Овај посао се мора обавити квалитетно, јер од њега зависи и крајњи резултат целе производње, а то је финансијски резултат. Ако се убере више плодова прве класе, постиће ће се боља цена и зарадиће се више, а ако не, онда ће цена бити мања, што није добро за произвођаче.

Квалитет убраних плодова највише зависи од временских прилика током бербе. Најбољи квалитет плодова добија се када је време лепо са умереним температурама.

Ако су у периоду бербе честе кише, плодови су лошег квалитета, доста труле, немају довољно суве материје, слабо се чувају до допремања у хладњаче, а и у хладњачама губе у квалитету.

Високе температуре у периоду бербе изазивају оштећења плодова. Делови плода који су најизложенији сунцу побеле или буду смежурани као да су „кувани“ и такође губе у квалитету. Од ове појаве може се штитити постављањем противградних мрежа или пак мрежа за засену.

Олујни ветар или град такође праве штете ако се јаве у току бербе. Ако до ових непогода дође, штете су непроцењиве.

Плод малине је збирна коштуница састављена од великог броја делимично сраслих појединачних сочних коштуница, које су сакупљене око испупчене цветне ложе.

Малина се бере када се плод налази у пуној зрелости, а то је моменат када су плодови светло црвене боје, све коштунице су светло црвене и лако се одвајају од цветне ложе без оштећења плода. Ако су плодови бледо црвене боје и приликом беребе се ломе, онда нису довољно зрели и не беру се, него се чека да дозре да би се брали. Ако су тамно црвене боје, плодови су презрели често приликом бербе такви плодови мењају свој првобитни облик и нису прве класе.

Када ће се малина брати зависи и од намене плодова. Када се малина бере у пуној зрелости, добија се највећи проценат роленда, што је и најбоље, а презрели плодови се углавном користе за индустријску прераду. Зрели плодови беру се тако што се узимају са три прста, пажљиво одвајају од цветне ложе и стављају у холандез. Сваки берач треба да тежи да убере што више целих плодова, како би се добио што већи проценат роленда прве класе. У холандез се бере највише 2 кг плодова како би сви плодови остали цели и правог облика карактеристичног за сорту.

Плодови друге класе, презрели и ситбији, посебно се беру у другу холандез. Ове плодове беру другу берачи или исти, али на себи треба да мају судове за другу класу. Ови плодови се углавном користе за индустријску прераду.

Малину не треба брати рано ујутру, док на плодовима има још росе. Такође, не треба је брати ни у току дана када су велике врућине. У том периоду плодови су подложни брзом пропадању и кварењу. Малину је најбоље брати у јутарњим и поподневним часовима. Најбоље време за бербу малине је облачно и прохладно са сунчаним интервалима, суво, без падавина. По оваквом времену обрани плодови се најбоље чувају.

Плодови малине се беру суви, никако влажни, без цветне ложе. Обзиром да плодови сазревају по етапама, берба се изводи сваки други дан и у току сезоне бербе таквих дана има 12 до 15.

Превоз обраних плодова од малињака до хладњаче треба организовати тако да се најмање два пута у току дана плодови одвозе у хладњачу на чување, јер се тако најбоље чувају. Овакав начин сакупљања малине могуће је организовати само у местима где су хладњаче у близини малињака. Где нема оваквих услова, плодови обрани у току дана чувају се у хладу, на промајном месту или у хладним, чистим просторијама до транспорта на откупно место. У сваком случају, обране плодове треба што пре сместити у хладњачу на расхлађивање, замрзавање и чување.

Амбалажа у коју се беру плодови мора бити беспрекорно чиста, јер само тако плодови неће бити котаминирани штетним организмима и материјама. У сваком моменту треба обратити пажњу на хигијену берача. Пожељно је да берачи приликом бербе носе хигијенске рукавице или да у току дана што чешће перу руке, како би чистим рукама брали плодове.

У току једног радног дана норма обраних плодова за једног берача износи 30 до 60 кг, што зависи од више фактора и то сорте, зрелости плодова, крупноће, система гајења, вештине берача, итд.

У последње време берба плодова је и највећи проблем у производњи малине, јер све је мање радне снаге која хоће да се баве овим послом. Због тога, у нашој земљи берба малине почела је да се обавља машински и механизовано. Ове машине берачи замењују доста људске радне снаге, али проблем је што су то велике машине које могу да се крећу само по равном терену где нису најбољи услови за гајење малине. У правим малинарским подручјима, због уситњености парцела и конфигурације терена на којима се малина гаји, мали је проценат парцела где ове машине могу да нађу примену, а и цена ових машина је висока.

Дипл. инг. Драгољуб Драгојловић

ЗАШТИТА МАЛИНЕ ОД СИВЕ ТРУЛЕЖИ ПЛОДА

Проузроковач сиве трулежи плода је полифагна гљива – *Botrytis cinerea*. Ова гљива је веома раширена и поред малине напада у друге биљке (винова лоза, салата и др..).

Гљива се одржава у биљним остацима на земљишту или на изумрлим биљним деловима. На њима у повољним условима гљива спорулише и споре се разносе ветром. У периоду цветања споре доспевају на старије делове цвета, чашичне и круничне листиће, а са њих мицелија прелази на плод.

Симптоми су присутни на цвету и плодовима малине.

Као последица напада долази до палежи и сушења цвета. Такође на зеленим или на сочним зрелим плодовима малине гљива се брзо развија и спорулише у виду сиве или црне сомотасте превлаке.

Сива трулеж плодова јагодастог воћа наноси велике штете на зрелим плодовима.

Ако након цветања малине у време формирања и сазревања наступи период кишовитог и прохладног времена губици су посебно велики.

Болест се сузбија превентивним третанима применом одговарајућих фунгицида (ботритицида) па до одређеног периода пред бербу. Примена фунгицида је нарочито битна ако дође до оштећења плодова од града или инсеката јер су у том случају плодови још осетљивији према овој болести.

Приликом извођења третмана у засаду малине треба водити рачуна о избору фунгицида и каренци изабраног препарата.

Каренца је број дана који мора да протекне од момента последњег третмана до бербе засада.

Од ботритицида могу се користити неки од следећих препарата:

Dional ,Pehar, Mythos (каренца за ове препарате је 14 дана).

Switch 62,5 WG (каренца 7 дана) , Signum (7 дана каренца) , Teldor (3 дана каренца).

Дипл.инг.Весна Јанковић